

Dosarul nr. 2rc-62/22
2-19115428-01-2rc-24052022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: I. Țonov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Malîi, D. Băbălău, I. Dutca)

DECIZIE

15 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Instituția Publică „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” împotriva Societății pe Acțiuni „Apa Canal Chișinău” cu privire la anularea actului de depistare a consumului fraudulos, anularea facturilor și deciziei în partea stabilirii obligației de plată, obligarea pârâtului de a recunoaște punctele suplimentare de consum a apei, să sigileze contoarele instalate pentru măsurarea volumului de apă furnizată în respectivele puncte de consum, să încheie contractul de livrare a serviciilor de canalizare,

împotriva încheierii din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Instituția Publică „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” împotriva hotărârii din 29 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 10 iulie 2019, IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la anularea actului de depistare a consumului fraudulos, deciziei și facturilor fiscale în partea stabilirii obligației de plată în mărime de 29 100,08 lei, obligarea pârâtei să recunoască punctele suplimentare de consum a apei, să sigileze contoarele instalate pentru măsurarea volumului de apă furnizată în respectivele puncte de consum, să încheie contractul de livrare a serviciilor de canalizare.

Prin hotărârea din 29 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasat de la IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” în bugetul de stat suma de 900 lei taxa de stat.

La 03 ianuarie 2022, IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 29 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii. Totodată, apelantul a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” și s-a acordat apelantului termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 675 de lei. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, a fost restituit apelul declarat de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” împotriva hotărârii din 29 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță.

La 13 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” a declarat recurs împotriva încheierii din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” a indicat că încheierea din 19 aprilie 2022 a recepționat-o la data de 27 aprilie 2022, ceea ce înseamnă că 10 zile de la data recepționării actului procedural a început să curgă începând cu 28 aprilie 2022 și până la 07 mai 2022. Însă ziua de 7 mai 2022 era zi nelucrătoare (sâmbătă), ziua de 9 mai 2022, la fel a fost zi nelucrătoare, următoarea zi lucrătoare fiind abia 10 mai 2022. Consideră că termenul de înlăturare a neajunsurilor din cererea de apel pentru IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” a expirat la 10 mai 2022.

A afirmat că la data de 06 mai 2022 a fost întocmită cererea de apel însă din motive tehnice nu a putut fi semnată electronic, portalul guvernamental MSing s-a dovedit a fi disponibil după miezul nopții. Cu un minut înainte de miezul nopții avocatul a transmis un mesaj prin poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, indicând asupra faptului că întâmpină probleme tehnice la aplicarea semnăturii electronice, transmițând versiunea PDF a cererii nesemnată. Cererea de apel a ieșit din poșta electronică la 07 mai 2022, ora 00:00 și doar peste 30 de minute avocatul a reușit să semneze electronic cererea de apel, transmițând-o la data de 07 mai 2022, ora 00:28. La 09 mai 2022, ora 18:37 secretariatul Curții de Apel Chișinău a confirmat recepționarea cererii de apel motivate, semnată cu anexe.

Consideră că instanța de apel nu a luat în considerație data comunicării încheierii din 19 aprilie 2022 care nu a fost la 26 aprilie 2022, dar data de 27 aprilie 2022, ceea ce a generat și eroarea de calculare a termenului procedural de 10 zile, considerându-l expirat la 06 mai 2022, pe când acesta a expirat la 10 mai 2022.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la poșta electronică a avocatului Țarină Cristina, în interesele IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” cristina.tarna.md@gmail.com (f.d. 181), fiind recepționată în aceeași zi.

Astfel, recursul declarat la 13 mai 2022 este în termen.

La 24 mai 2022 în adresa SA „Apă Canal Chișinău” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv (f.d. 196).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 29 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” a fost respinsă ca neîntemeiată. A fost încasat de la IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” în bugetul de stat suma de 900 lei taxa de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 03 ianuarie 2022, IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 29 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii. Totodată, apelantul a indicat că motivele de fapt și de drept pe care se

întemeiază apelul le va prezenta ulterior într-o cerere de apel suplimentară după ce va lua cunoștință de hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” și s-a acordat apelantului termen de 10 zile de la recepționarea prezentei încheieri, pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău apelul motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 675 de lei. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare.

La 26 aprilie 2022 Curtea de Apel Chișinău a expediat încheierea din 19 aprilie 2022 la adresa electronică a reprezentantului IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern”, avocatul Țarnă Cristina, indicată în cererea de apel: cristina.tarna.md@gmail.com (f.d. 163).

Este de remarcat faptul că trimiterile electronice prin intermediul tehnicii de calcul și rețelei Internet se efectuează imediat. Prin urmare, în speță, termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a început să curgă la 27 aprilie 2022, ziua imediat următoare zilei în care a fost expediată încheierea care impunea la un anumit comportament procedural și a expirat la 06 mai 2022 (zi de vineri), însă avocatul Țarnă Cristina, în interesele IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” a expediat cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de stat, prin intermediul poștei electronice, la data de 07 mai 2022, ora 00:00, nefiind semnată electronic (f.d.165, Vol. II).

Astfel, în termenul indicat de instanța de apel până la 06 mai 2022, IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat la depunerea apelului.

Ca urmare, prin încheierea din 11 mai 2022, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” împotriva hotărârii din 29 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile cererii de apel în termenul stabilit de instanță.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma dată de drept rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern”, or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 19 aprilie 2022 a indicat termenul (*10 zile de la data recepționării actului procedural*), precum și a identificat locul precis (concret) în care apelantul trebuia să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 675 de lei, însă în termenul stabilit de instanța IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” nu a prezentat prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorească, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1), (1¹) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se

restituie instanței. Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și *avocaților* prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de avocatul Cristina Țarnă în cererea de recurs precum că a făcut cunoștință cu încheierea din 19 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău la data de 27 aprilie 2022 iar termenul a început să curgă la data de 28 aprilie 2022 și a expirat la 07 mai 2022, or, materialele cauzei demonstrează contrariul, și anume, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Astfel, fiind cert faptul că actul de procedură transmis destinatarului prin poșta electronică se consideră recepționat în ziua expedierii.

Urmare, acțiunile Curții de Apel Chișinău cu privire la expedierea încheierii din 19 aprilie 2022, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de IP „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern”, se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute de legislația în vigoare.

Conform art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

La caz se rețin dispozițiile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) din CPC, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Colegiul reține că soluția dată este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, or, în jurisprudența sa Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel în cazurile prevăzute de lege (cauza Tudor-Comerț contra Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Instituția Publică „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern”, reprezentat de avocatul Cristina Țarină.

Se menține încheierea din 11 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauză civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Instituția Publică „Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern” împotriva Societății pe Acțiuni „Apa Canal Chișinău” cu privire la anularea actului de depistare a consumului fraudulos, anularea facturilor și deciziei în partea stabilirii obligației de plată, obligarea pârâtului de a recunoaște punctele suplimentare de consum a apei, să sigileze contoarele instalate pentru măsurarea volumului de apă furnizată în respectivele puncte de consum, să încheie contractul de livrare a serviciilor de canalizare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic